

Ἕλληνες, φηλά τὰ κεφάλια σας. Ψηλά τὸ φρόνημα
τῶν Ἰδανικῶν σας.

Μιά Πατρίδα ἔχει ὁ κόσμος, ~~αὐτὸς πᾶσι λέγεται, ποιεῖ~~
~~κρίνει, εἰς αὐτὴν ἀναστρέφεται, ἐπιπολεῖται, καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ~~

~~ἕνα ποιητὴ ἔχει ἡ ἀνθρωπότητα καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ Ὀμηρὸς. Ἐνα π~~
~~αὐτὸς εἶναι ὁ Δημοσθένης. Ἐνα ἱστορικὸν, τὸν Θουκυδίδην. Ἐνα πατέρα~~
~~τῆς ἠθικῆς, τὸν Σωκράτη. Ἐνα πατέρα τῆς πειραματικῆς ἔρευνας καὶ αὐτὸς~~
~~εἶναι ὁ Ἀριστοτέλης. Ἐνα πατέρα τῆς φιλοσοφικῆς σκέψης, καὶ αὐτὸς εἶναι~~
~~ὁ Πλάτωνας. Ἐνα καλλιτέχνη, καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ Φειδίας. Ἐνα πᾶσι λέγεται, ποιεῖ~~

Στὸ ξαναγύρισμα τῶν αἰῶνων πού, ὁ ἕνας διαδέχεται τὸν ἄλλο, σὲ
μιὰν ἀτέλειωτη σειρά, ἡ 25ῃ τοῦ Μάρτη, ἡ πιὸ σημαντικὴ Ἐθνικὴ μας
Ἐπέτειος, θά στέκει πάντα σάν ἕνα φωτεινὸ σύμβολο τῆς Ἑλλάδας, τῆς
μητέρας τοῦ Φωτός, πού μέ τῆ δάδα στὸ χέρι ἀσβήστη πλημμυρίζει μέ
φωτοχυσία τὰ σκοτάδια τῶν ἀνθρώπινων συνειδήσεων, καὶ ὑπενθυμίζει
αἰῶνια στοὺς Λαούς τῆς ἀνθρωπότητας τὸ καθῆκο πῶχουν ν' ἀγωνίζονται
γιά μιὰ ἐλεύθερη ζωὴ· μιὰ ζωὴ πού κλείνει μέσα τῆς ὅλα τὰ ὄρατα,
τὰ μεγάλα, καὶ τ' ἀληθινά. Μιὰ ζωὴ πού αὐτὴ καὶ μόνη ἀξίζει κάθε
ἄνθρωπος νά ζεῖ ἐλεύθερος καὶ νά τῆ χαίρεται· πού γι' αὐτὴν καὶ μόνον
ἀξίζει κάθε ἄνθρωπος νά πεθαίνει σάν ἄνδρας, ὅταν δέν μπορεῖ νά τὴν
ἐξασφαλίσει.

Τέτοια εἶναι ἡ σημασία τῆς ἔθνικῆς ἡμέρας τῶν Ἑλλήνων. Συμβολίζει
τὸ ζύπνημα τῶν ἐλεύθερων σκλάβων ἐναντία στοὺς μισητοὺς τυρράνους.
Συμβολίζει τὴ νίκη τοῦ πολιτισμοῦ ἐναντία στὴν βαρβαρότητα. Τὴν νίκη
τοῦ φωτός ἐναντία στὸ σκοτάδι, τὴ νίκη τῆς ἀθάνατης Ἑλληνικῆς εὐγένε-
ειας ἐναντία στὸ συρφετὸ τῶν ἀπολίτιστων ὀρέων.

Ἡ χώρα πού γέννησε τὴ δημοκρατία καὶ πού λάτρεψε καὶ λατρεῖται
τὴ Δευτεριά σάν μιὰ ὑπέρτατη θεότητα, μέ τὴν ἐξέγερση τῶν ἡρωϊκῶν
παλληκαριῶν τῆς, τὸν Μάρτη τοῦ 1921, δέν ἔδειξε μονάχα πῶς ὁ Λαὸς τῆς
εἶναι τὸ γνήσιο παιδί τῶν προγόνων του, τῶν κλασσικῶν καὶ Βυζαντινῶν
χρόνων· ὄχι πῶς εἶναι μονάχα ὁ ἄξιος συνεχιστὴς τῆς πιὸ ἐνδοξῆς ἱστο-
ρικῆς παράδοσης. Ἀποκάλυψε μπροστά στὰ μάτια τοῦ κόσμου καὶ κάτι πιὸ
σημαντικὸ ἀκόμη: Ἡ γεωγραφικὴ θέσις τῆς Ἑλληνικῆς γῆς ἐβάρυνε πάντα
στὴν μακρὰ ἱστορικὴ τῆς διαδρομὴ τὸ Λαὸ τῆς μέ τὴ ζηλευτὴ ὅσο καὶ
βαρεῖά μοῖρα, ν' ἀγωνίζεται σκληρὰ καὶ μόνος αὐτὸς ἐναντία σ' ἀμέτρη-
τους καὶ τρομεροὺς βαρβάρους, γιὰ νά διαφυλάξει τὸ πιὸ πολύτιμο ὄρω
τῆς ζωῆς, τὴ Δευτεριά του. Οἱ Ἕλληνες γνώρισαν καλύτερα ἀπὸ κάθε ἄλλο
λαὸ τῆς γῆς πῶς κάτω ἀπὸ τὸν δροσερὸ ἴσκιον τῆς ἐξασίας αὐτῆς θεᾶς
καὶ μόνον, καὶ μέσα στὸ γλυκὸ καὶ ζωογόνο φῶς τῆς ^{καί μόνον} γεννήθηκε καὶ τράνεψε
ὁ ἀνώτερος ὡς σήμερα πολιτισμὸς, τῶν αἰῶνων, ἡ φιλοσοφία, ἡ ποίηση,

ή τέχνη κ'ή επιστήμη και σέ τέτοιο βαθμό ^{που} ή ακτινοβολία τους διαπερνά
 όλους τούς αιώνες και γεμίζει μέ φως όλους τούς λαούς. Κάτω από τήν
 ευεργετική πνοή του Ελληνικού πνεύματος, όλοι οι λαοί ξυπνημένοι σή-
 μερα κρατούν τήν ψυχή τους σέ μιá ανάταση για μιάν ανώτερη ζωή, ζωή
 πραγματικών ανθρώπων. *Η Ελλάδα τ'ε παραδόνη πορμενέσε γι'να' διαφυλάξη τήνλευτεριά και
 ζών που κομύ της.*

Η μοίρα όμως των Ελλήνων του 21 είναι πολύ πιο βαρεία. Η Ελληνική
 φυλή τότες δέν είχε πολιτική ύπαρξη· δέν είχε πού να στηριχθεί παρά
 στές δικές της ασθενικές δυνάμεις, τές ασθενικές υλικές της δυνάμεις,
 πές και σέ εύσεβεις πόθους σχετικά μέ τή βοήθεια των Ισχυρών της
 εποχής. "Μοναχή τόν όρόμο επήρες -και ξανάρθες μοναχή- δέν είν'
 εύκολες οι θύρες - αν ή χρεία τές κουρταλεϊ". Έγραφε ο Εθνικός μας
 ποιητής. Κι' όμως ή Ελλάδα του 21 ανάλαβε να επιτελέσει Έργο γιγάντιο,
 πολύ πιο δύσκολο από τά Έργα και τά ήρωϊκά κατορθώματα της Ελλάδας
 των κλασικών και των Βυζαντινών χρόνων. Γιατί οι Έλληνες των δύο
 πρώτων Ιστορικών εποχών, ελεύθεροι εμπαιναν στους σκληρούς αγώνες
 διαθέτοντας τουλάχιστο όλα τά υλικά μέσα όσα του έδινε μιá ελεύθερη
 ανάπτυξη και μιá πλούσια ζωή. Η Ελλάδα όμως του 21, ή σκλάβια και
 άλυσοδεμένη, βάλθηκε μέ τήν ψυχή και τήν πίστη στο δίκαιο του αγώνα
 της να ξανακερδίσει τή λευτεριά που τήν είχε χάσει αιώνες πριν.
 Και τό Έργο γινόταν ακόμα πιο βαρύ γι'αυτήν γιατί οι Μούσες είχαν
 αφήσει τόν Ελικώνα, γιατί ~~εουείχθη~~ ^{εουείχθη} τό λάλο νερό της Κασταλίας,
 κι' ο δικέφαλος άετός έπαυσε να κουρνιάζει στους θόλους της Αγίας
 Σοφίας.

Για μας τούς Έλληνες ή 25η του Μάρτη άποτελεί τήν πιο πολύτιμη
 παρακαταθήκη και τήν πιο Ιερή κληρονομιά που μπορούσαν ποτές πρόγο-
 νοι ν' αφήσουν στους απογόνους τους. Οι Έλληνες του 21 μας έδωσαν τό
 δικαίωμα να μαστε περήφανοι· Εδικαίωσαν κάθε καύχημα μας για τήν εύγε-
 νική καταγωγή μας και τήν Ιστορία και τόν πολιτισμό μας. ^{αυτισμού} ~~Ποτισμού~~
ή παύε ^{περιζωνά που ή Ελληνική} ~~Εθνική συνείδηση~~ ^{Εθνική} ~~αυθ~~ θαυματουργεί και μας κάνει
 ζηλευτούς σ'όλα τά Έθνη. Μας κατέστησαν μαζί μέ τούς άλλους προγόνους
 μας, τό πρότυπο των Έθνών. Πόσο επιγραμματικά και πόσο πιστά ψάλλει
 ο Κύπριος μας ποιητής, Βασίλης Μιχαηλίδης τό μεγαλειό και τήν άθανα-
 σία της πατρίδας μας, μέ τά άθάνατα εκείνα λόγια που βάζει στο στόμα
 του έθνομάρτυρα του Νησιού μας, του Αρχιεπισκόπου Κυπριανού: "Η Ρωμιο-
 σών έφ φυλή συνότζιαιρη του κόσμου, ~~ήκενικη~~ ^{ήκενικη}μά πάντα τζιεϊνον
 τρώεται, και τζιεϊνον καταλύεται."

Η μικρή Ελλάδα, δέν είναι τόσο μικρή όσο ή γεωγραφική της έκτα-
 ση. Δέν είναι ή Ελλάδα μιá απλή γεωγραφική έκταση. Η πατρίδα μας ^{είναι ιδέα}
 ή αγάπη που τρέφει ο λαός μας γι'αυτήν, έδειξε ή ^{στο} ~~25η~~ ^{Μάρτη} ~~του Μάρτη~~ ¹⁸²¹
 πως "δέν μετριέται μέ τό στρέμμα· μέ της καρδιάς τό κύρωμα μετριέται
 και μέ τό αίμα. ^{ή μεγαλυτήν σ'ά υδρη} ~~Αυθ~~ ^{Αυθ} ~~δέν~~ ^{δέν} ~~εοικεί~~ ^{εοικεί} ~~στο~~ ^{στο} ~~70~~ ⁷⁰

Η πατρίδα μας είναι η ασκλάβωτη και άθανατη Ελληνική ψυχή
 είναι η δολφωτη Ιδέα που ζει αιώνια στα πνεύματα των Ελλήνων, όπου
 και τόπος και όπου χρόνος και κάνει τις καρδιές να πάλλουν ολοένα
 με δυνατούς παλμούς, παλμούς δημιουργικούς, που ξαναφέρνουν τη ζωή
 από τους τάφους. Η πατρίδα μας είναι ο Φοίνικας που ξαναγενιέται από
 τη στάχτη του. *Ναίε αποκάρυψε μπροστά στον κόρη ή Έλληδα 18 21.*

Ο Μουχαμέτης στις 29 του Μάη του 1453 περήφανος πάνω στ' άγριο
 του τάτι μπαίνει στην Πόλη. Σε λίγα χρόνια το βαρβαρικό κύμα της Ασίας
 πλημμυρίζει ~~και~~ σκεπάζει και πνίγει με το παγερό του τ' άγκάλισμα την
 πολιτική ζωή κάθε Ελληνικής χώρας. Θεσσαλονίκη, Ηπειρο, ~~Μαργα~~ Μωριάς, Κύπρος,
 Κρήτη, και τὰ Ελληνικά κράτη της Μικράς Ασίας νοιώθουνε βαρύ το πέλημα
 των κατακτητών. Η Ελληνική Πατρίδα χάνει την πολιτική της ύπαρξη και
 την ανεξαρτησία, αγαθά που μόνο αυτά καθιστούν τη ζωή υποφερτή για
 ένα έθνος. Η Δευτεριά αποδιωγμένη από την πατρική της χώρα, απλώνει
 τὰ φτερά και λυπημένη φεύγει για μακρινούς τόπους και για πολλά χρόνια.

Μαύρη νύκτα σκεπάζει τον ούρανό της ιστορικότερης φυλής του κόσμου
 με το βαρύ πέπλο της μισητής σκλαβιάς. Μά η Ελληνική ψυχή ποτι-
 σμένη με τὰ νάματα της κλαδικής και χριστιανικής σοφίας, δέν πεθαίνει.
 Μά το βάρος της συμφοράς του γένους, ήταν ασήκωτο, κ' η καρτερική ψυχή
 του έθνους μένει κατάπληκτη μπροστά σε τέτοια συμφορά. Δέν μπορούσε
 να ~~ακικηκηνικη~~ πιστέψει πως ήταν δυνατό ο γίγαντας του μεσαιωνικού
 Ελληνισμού, που για 900 χρόνια στάθηκε ακλόνητος στις επιθέσεις των
 βαρβάρων και έστησε τρόπαια νικηφόρα και γνώρισε δόξες και ~~κράκηκ~~
 μεγαλεία, ^{δεν πίκτενε πώς} θα ήταν δυνατό ο γίγαντας αυτός να γονατίσει μπροστά στην
 όρμη των Οσμανλήδων. Αδυνατεί να εξηγήσει και να μετρήσει το βάθος
 του Εθνικού κακού. Και για μια στιγμή στέκει μετέλωρη και συγχισμένη.
 Πέφτει σ' έκσταση και θάμβος. Και σαν φυσικό ζέσπασμα και λυτρωμός
 έρχεται ο Θρήνος να βαλσαμώσει τον εθνικόν πόνο. Το ανακάλημα για
 την Πόλη, η τή ζηλευτή καιρά του γαλανού Βοσπόρου, την βασίλισσα των
 πόλεων, για τη Σαλονίκη, που ήταν μια δεύτερη Πόλη, για την Αγία Σοφία
 με τους επίγειους Ουρανούς της. ~~Κι' ο Θρήνος βαστάει κι' αυτός όσο βα-
 στάει η σκλαβιά. Η~~

Μά οι δυνατές ψυχές και μέσ' την πιο ^{απεισιολική} άμετρητη συμφορά, ξαναβρίσκουν
 γρήγορα τον έαυτό τους. Η δύναμη τους φωτίζει το μυαλό και διαλύει
 τὰ μαύρα σκοτάδια της θλίψης. Μια πλούσια δέσμη ακτίνων πνευματικού
 φωτός που ξεκινούσε από την φωτεινή πηγή των κλασικών Ελληνικών χρόνων,
 και μια άλλη δέσμη ακτίνων μιας θερμής πίστης, που ξεκινούσε από την
 πηγή της Χριστιανικής θρησκείας, ενώθηκαν, δυνάμωσαν και με τη θαλπωρή
 και το φως τους φωτίζουν τον όριζοντα του σκλαβωμένου γένους και διαλύ-
 ουν κάποτε τὰ βαρβάρων νέφη του ούρανού της άπελπισιάς.

ἀναστηλώνεται τὸ θάρρος καὶ στή ψυχὴ τῶν ἐλευθέρων σκλάβων βλασταίνει ἡ ἐλπίδα τῆς ἀνάστασης. Στὸ κάθε ἀνακάλημα, στὸν κάθε ἄθροισμα γιὰ τὴν μεγάλη ἔθνικὴ συμφορὰ, διακρίνουμε τὴν ἀκτίνα αὐτὴ τῆς ἐλπίδας, διακρίνουμε τὴν πίστη αὐτὴ, ^{ἐπὶ τὴν ἀνάσταση τοῦ γένους} στήν ἀνάσταση τοῦ γένους. ^{Μὴ κενὴ ἀπὸ ἀποστολῆς καὶ μὴ πομπῆς} Μὴ ἦταν ἀραγε τὸ φαινόμενο αὐτὸ ἀποτέλεσμα μιᾶς ἀρρωστιαρικῆς φαντασίας; Μὴ ἦταν πλάνα ἡ ἐλπίδα κι' ἀβάσιμη ἡ πίστη; "Οχι. Γιατί τὸ φαινόμενο αὐτὸ ἀκριβῶς δείχνει ὡς ἀποτέλεσμα πῆε φυσικὸ, τῆ ζωντάνια τῆς φυλῆς μας. Γέννημα τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ δείχνει τὴν ἀξία ~~τοῦ~~ τοῦ πολιτισμοῦ αὐτοῦ. Αὐτὸ ἐννοοῦμε μὲ τὴν ~~ἀξία~~ "Ἱστορικὴ Ἑλληνικὴ Παράδοση". Νὰ ζεῖς αἰῶνες δάκτερος σκλάβος, ἀλλὰ μὲ τὸ πνεῦμα καὶ τὴ ψυχὴ ^{ἐλευθέρων} ἐλευθέρων. Νὰ ζεῖς μὲ τοὺς σοφοὺς, τοὺς δυνατοὺς, τοὺς ἐλευθέρους κ' ἐνδοξοὺς προγόνους σου· νὰ τοὺς μιμῆσαι, νὰ τοὺς πιστεύεις κ' πῆ ζωὴ των, ἡ ζωὴ τῶν ἰδεῶν των, νὰ γίνεται δική σου ζωὴ.

Γι' αὐτὸ οἱ Ἕλληνες δὲν πιστεψαν ποτέ πὼς θάμεναν γιὰ πάντα στή σκλαβιά. Κυνηγοῦσαν καὶ στές πιδ μαῦρες μέρες καὶ μ' ὄλη τὴ δύναμη τῆς ψυχῆς τους, τὴ ζωὴ τῶν ἐλευθέρων. Καὶ ^{ἐπὶ} δὲν ἄργησε νὰ ξαναζήσει ὁ Διγενῆς κι' οἱ Ἀκρῆτες, τοῦ μεσαίωνα, ὡς οἱ πιδ θερμοὶ ἐραστὲς τῆς ἐλευθέρης ζωῆς, πού τοὺς περιβάλλουν οἱ ἄλλοι τοῦ λαοῦ γιὰ τὰ κατορθώματα τους, μὲ μιὰ ξεχωριστὴ αἴγλη. Τὰ κλέφτικα τραγούδια, ἀμέτρητα στὸν ἀριθμὸ, μοιάζουν μὲ κρουστάλλουνα καὶ γάργαρα νερά, πού κατακυλοῦν πολύφωνα κ' ὀλόδοξα ἀπ' τές χιονισμένες βουνοκορφές ὡς ὑπέροχοι ὕμνοι ^{καὶ λυμφοταμί στα κορφοβοῖνια καὶ} στή λευθεριά, πού διψᾷ δάκτερο τὸ ἔθνος. Ἐτοί, ἡ λαϊκὴ Ἑλληνικὴ ψυχὴ κρατεῖ ἄσβεστη τὴ σπῖθα καὶ μένει προσηλωμένθι στή πίστη γιὰ τὸ λυτρωμὸ. Μά καὶ οἱ Ἕλληνες λόγιοι τοῦ Βυζαντίου, πού φεύγοντας στή σκλαβιά πήρανε μαζί τους στή Δύση ὡς τὰ πιδ ἀκριβὰ φυλακτὰ τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνες συγγραφεῖς, — Τίς πηγές τίς ἀθόλωτες τῆς σκέψης, τοῦ ἀσυγνέφιαστου τῆς ~~ἐκείνη~~ τέχνης οὐρανοῦς, τοὺς ἄθαντους καὶ ἄραλους — γιὰ νὰ φωτίσουν τοὺς λαοὺς τῆς Εὐρώπης, πού ζοῦσαν στὸ μεσαιωνικὸ ἔρεβος, ποτέ δὲν ζέχασαν νὰ σκέφτῶνται καὶ νὰ ἐνεργοῦν γιὰ τὴν ἀπολύτρωση τῆς Ἑλλάδας.

Τὰ σκολεῖα ~~καὶ~~ εἶχαν κλείσει καὶ τὸ παιδομάζωμα στέρευε τὴν φλέβα τοῦ γένους ἀπὸ τὰ πιδ εὐρωστα παιδιὰ του, τὸ ἄνθος τῆς Ἑλληνικῆς γενιάς. Μά ὁ παπᾶς, ὁ μύστης τῆς ἔθνικῆς ἠρησκείας, ἔγινε "δάσκαλος", μύστης τῆς ἔθνικῆς ἀγωγῆς, πού δὲν εἶχε οὔτε αὐτὸς ἄλλο σκοπὸ, παρά τὴν ἀπολύτρωση. Καὶ σήμερα ἀκόμα "δάσκαλος" λέμε τὸν παπᾶ, γιὰ τὸν ἔθνικὸ ρόλο ποῦ παιξε στὰ χρόνια τῆς σκλαβιάς. Παίρνοντας τὰ παιδάκια, κάτω ἀπὸ τὸ χλωμὸ φῶς τοῦ ^{κατακλινοῦ} φεγγαροῦ, στήν ἐκκλησιὰ μὲ τὸ θαμπὸ φῶς τοῦ καντηλιοῦ, τὰ διδάσκει τί εἶναι Ἑλλάδα καὶ τὴ Λευθεριά. Ἀνοίγει τὸ στόμα του καὶ τοὺς διηγεῖται τὰ μεγαλεῖα τοῦ ἔθνους. Ἐανοίγει μπροστὰ στὰ στοχαστικὰ μάτια τους, κόσμους ζηλευτοῦς, κόσμους μαγικοῦς,

πού γήτευαν τήν τρυφερή παιδική ψυχή καί τῆς ἔδιναν φτερά νά
 τρανέψει γιά νά πετάξει ψηλά καί μακριά πέρα ἀπό τά δεσμά τῆς
 σύγχρονης ἐθνικῆς ^{καταπίεσης} ~~καταπίεσης~~. Ἐκεῖ, στήν ἐθνική αὐτή μυσταγωγία,
 ζωντάνευε ὁ παπᾶς-δάσκαλος τό ἔνδοξο παρελθόν. Ἡ πίστη στόν
 Σταυρό καί τήν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ μετατρέποταν σέ πίστη γιά
 τήν ἀνάσταση τοῦ Γένους, πού ἀνέβηκε καί αὐτό τόν Γολγοθά του.

Ὁ Χριστιανισμός ἀνταποδίδει τώρα στόν Ἑλληνισμό τό μεγάλο χρέος
 πού ἄφειλε σέ κεῖνον. Κι' οἱ δύο χεροπιασμένοι, ὁ Ἑλληνισμός,
 τό Ἑλληνικόν πνεῦμα, κι' ὁ Χριστιανισμός, ἡ χριστιανική πίστη, συν-
 εργάζονται ἀρμονικά γιά νά χαλκίψουν μαζί τήν Ἑλληνική θέληση
 γιά τόν ἀγῶνα τοῦ ξεσικλαβώματος ἀπό τά πρῶτα χρόνια τῆς σικλαβιάς.

Κι' ὅταν, μέ τό πέρασμα τῶν χρόνων, ἄρχισαν νά φυτρώνουν πνευ-
 ματικά ^{λαοῦ} φυτῶρια καί νά παίρνουν στά χέρια τους τήν διαπαιδαγώγηση
 τοῦ ~~Γένους~~ οἱ Μεγάλοι Διδάσκαλοι τοῦ Γένους, ἐκτελοῦν τό καθήκον
 τους αὐτό μέ ζῆλο καί αὐτοθυσία ἀντάξια τῆς Ἑλλάδας, τόσο στό
 ἐσωτερικό ὅσο καί στό ἐξωτερικό. Ὁ Κοραῆς ἀπό τό Παρίσι γράφει
 τίς ἐμπνευσμένες του ὁμιλίες στό Ἔθνος καί ζωηρεύει τή φωτιά
 γιά τήν Γνώση καί τό Λυτρωμό. Ἄλλοι λόγοι καί πολιτικοί ὅπως
 ὁ Καποδίστριας, ὁ Ὑπουργός τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ρωσίας, ποῦπαιζε
 τότες τό ρόλο τοῦ προστάτη τῶν σικλαβωμένων χριστιανικῶν κρατῶν,
 ὅπως καί σήμερα, ἀπό ἄλλους λόγους βέβαια, ὄλων τῶν σικλάβων τῆς
 γῆς, κρατοῦν στή ξενιτιά σεβαστό καί τιμημένο τό ὄνομα τῆς Ἑλ-
 λάδας. Δημιουργοῦν συμπάθειες καί καλλιεργοῦν τήν Ἰδέα πῶς ~~πῶς~~
 ἡ σικλαβωμένη Ἑλλάδα ἐξακολουθεῖ νά ζῆ τήν πνευματική της ζωή
 καί πῶς εἶναι πολύ ἀνώτερη στόν πολιτισμό ἀπό τόν κυρίαρχο. Τό
 φυσικό ἐπακόλουθο μιᾶς τέτοιας κατάστασης ~~ἦταν~~ ἦταν νά πιστέψει
 ἡ κοινή γνώμη τῆς Εὐρώπης, πῶς ἡ Ἑλλάδα θάπρεπε καί πολιτικά νά
 ζαναζήσει ἐλεύθερη. Οἱ Φαναριῶτες ξεχωρίζουν στές διεθνεῖς σχέσεις
 τῆς Τουρκίας σάν πολιτικός της ἐγκέφαλος. Οἱ Ἕλληνες ἡγεμόνες τῆς
 Ρουμανίας ὑποστηρίζουν μέ ἐθνική φιλοτιμία καί φιλομουσία τά
 ἑλληνικά γράμματα στή χώρα, πού κυβερνοῦν σάν ὀσοδοάροι.

Ὁ Ρήγας σαλπίζει τούς ἡρωϊκούς του στίχους. ~~ὡς πῶς πῶς~~
~~καὶ σὰν ἑσπέρια...~~ καί καλεῖ ὄλους τούς λαούς, πού
 στεναρίζουν κάτω ἀπό τόν Τούρκικο ζυγό, ν' ἀρπάξουν τ' ἄρματα στό
 χέρι γιά τό λυτρωμό τους. "Βουλγάροι κι' Ἀρβανίτες... γιά τήν
 ἐλευθερία νά ζώσουμε σπαθί". Τόσο φλογερός εἶναι ὁ ἔρωτας ^{του} πού
 τόσ' ἔθρεψαν οἱ δόξες τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδας κι' οἱ ~~ἴδιες~~ ἴδιες
 τῆς Γαλλικῆς Ἐπανάστασης, ὥστε, ξεχνάει τά ἐθνικά μίση τῶν
 συμπατριωτῶν του ἐναντία στούς Βουλγάρους, τούς Σέρβους κι' αὐτούς
 ἀκόμη τούς Τούρκους μπέηδες, τούς σικλάβους τοῦ σουλτάνου, καί

Ἀνάξιν
 ἔσπυρῃ
 ῥημάτων
 μὴ ῥοπήσθαι
 ἐν ταρμαῖς
 ἔσαν

καί τοῦ καλεῖ ὄλους ὄνα κοινὸ ἀγῶνα ἐναντία ὄνα κοινὸ ἐχθρό. Αληθινὸς βάρδος τῆς λευτεριάς σπέρνει τὸν σπόρο τῆς σ' ὄλους τοὺς Βαλκανικοὺς λαοὺς κι' ἄλλους ἀκόμα, μέ τῆ λύρα σὲ χέρι, κι' ὄνειρο-πολεῖ μιάν Ἑλλάδα ἐλεύθερη, πού στηρίζει τὰ κεφάλι σὲ Μπαλκάνια καί λούζει τὰ ποδάρια σὲ γαλανὰ νερά τῆς Κρήτης καί τῆς Κύπρου. Τόσο εἶναι τὸ μῦθος τοῦ γιά τοὺς Τυράντους, τοὺς λακέδες καί τοὺς κουϊολιγκς, τοὺς προδότες τῆς πατρίδας, πού τοῦ ἐμπνέει τοὺς ὄπε-ροχους στίχους: "Κάλιο γιά τὴν πατρίδα κανεῖς νά σκοτωθεῖ ἢ νά κρεμμάσει φούντα, γιά ξέθον, σὲ σπαθί." Κι' εἶναι βροντή τὸ κήρυγμα τοῦ Ρήγα καί συνεπαίρνει τὰ πλήθη μέ τὴν ἐκφραστικότητα τῆς λαϊ-κῆς του γλώσσας· καί συναρπάζει καί μαγεύει. Συγκλονίζει συθέμελα τὶς ἑλληνικὲς καρδιές, πού ποτές, ~~εἶπν'~~ ἀλήθεια, δέν ἔπαψαν νά πάλ-λουν γιά τὴν λευτεριά, μά πού τές κάνει τῶρα ὁ Ρήγας νά καίγονται ἀπὸ τὸ πῶθο τῆς ἀπολύτρωσης: "Καλύτερα μιᾶς ὄρας ἐλεύθερη ζωῆ-παρὰ σαράντα χρόνια σκλαβιά καί φυλακή. Τί σέ ὄφελει κι' ἄν ζήσεις, σάν εἶσαι στή σκλαβιά; ^{εὐχαρίστησον} ~~φαντάσου~~ πῶς σέ ψήνουν κάθε ὄρα στή φωτιά." Τὰ ἔθνικὰ σαλπίσματα τοῦ Ρήγα δέν τὰ χαρακτηρίζει μονάχα ἕνας ἠρωϊκὸς παλμὸς μιᾶς καρδιάς παλληκαριοῦ, μά καί κάτι ἄλλο: Μιά ἀγάπη γιά τὴν λευτεριά τόσο πλατειά, πού δίκαια ἔδωσε στόν ποιητὴ ~~μπε~~ τους τὸν τίτλο τοῦ πρωτοπόρου ἀγωνιστῆ γιά μιᾶν λευτεριά, πού δέν εἶναι μονάχα ἔθνικη, ἀλλά μιᾶν παναθρώπινη λευτεριά. Ἐνεξάρτη-τά ἀπὸ φυλετικὲς διαφορές ὁ Ρήγας, Ἑλληνας, ζητᾶει τὸ ξεσκλάβωμα ὄλων τῶν Ραγιαῶνων. Ἰδεολόγος, ὄνειροπόλος, τραγουδιστῆς τῆς λευτεριάς καί ἠρωϊκὸ θῦμα τῆς ἰδέας, πού πρέπει νά συγκινεῖ κάθε σκλάβο. Τὸ ἔθνος πάλλεται ἀπὸ συγκίνηση σάν ἀκούει ~~ἢ~~ τοὺς ἀπλοὺς καί ρωμαλέους στίχους του, κι' αἰχμαλωτισμένο ἀπὸ τὸν ἠρωϊκὸ του θάνατο νοιώθει τὰ ἔρα ῥήγη μιᾶς ἀγανάκτησης ἐναντία στή σκλαβιά· μιᾶς ἀγανάκτησης, πού σέ λίγα χρόνια κορυφωμένη κι' ἀπ' ἄλλα σαλπί-σματα κι' ἀπ' ἄλλα ἠρωϊκὰ θύματα, θά ξεσπάσει θεριεμένη, γιά νά συντρι-ψει τὰ δεσμά. Ὁ σπόρος σπάρθηκε, κι' ὄπως τὸ προφήτεψε ὁ πρωτομάζ-~~τυρας~~ τραγουδιστῆς, τὸ ἔθνος θά θερίσει ~~κάποτε~~ τὸν καρπὸ.

Τί κι' ἄν οἱ ἰσχυροὶ τῆς Εὐρώπης μέ τὸ πρόσχημα τῆς "Ἱερᾶς Συμμαχίας" ζητοῦσαν νά καταπνίξουν κάθε φιλελεύθερο κίνημα; Τί κι' ἄν οἱ φιλότουρκοι Αὐστριακοί, ὁ Μέττερνιχ κι' ὁ Γιέντς, καθιέρωσαν τρομοκρατικὸ σύστημα κατασκοπείας σ' ὄλες τέες χῶρες τῆς Εὐρώπης ἢ καί συστηματικὰ συκοφαντοῦσαν καί πολεμοῦσαν κάθε ἀπελευθερωτικὴ προσπάθεια τῶν Ἑλλήνων;

Ὄταν, μετὰ τὴν συνθήκη τοῦ Κιουτσιούκ Καϊναρτζῆ, οἱ Ἑλληνες ἔμποροι μέ τὸ προνόμιο νά ταξιδεύουν κάτω ἀπὸ τὴν προστασία τῆς Ρωσικῆς σημαίας σ' ὄλες τέες χῶρες τῆς Εὐρώπης καί τῆς Ἀνατολῆς

παιδίον ἦσαν μονάχα ἐμπορευόμενα ἢ πωροί, ^{παιδίον ἦσαν μονάχα ἐμπορευόμενα ἢ πωροί,}

μάζεψαν ὅπωςδήποτε ἀρκετά πλούτη καὶ σκάρωσαν στόλο φαινόμεναι πιά ὠριμη ἢ ἐποχήγιά τήν ἐξέγερση.

Ἐπιπλέον ὁ ἑλληνισμός ἐτοιμάστηκε κάπως. Στρατός καὶ στόλος οὐ κλέφτες κίβητες ἢ ἄπειροι ναῦτες μέ τά καράβια τους, πού ὅσο κι' ἄν ἦτανε μικρά καὶ λίγα εἶχαν ὅμως πληρώματα μ' ἑλληνική καρδιά. Πνευματικά τό ἔθνος ἦταν ἕτοιμο πρό πολλοῦ καὶ ψυχικά ὁ λαός ἦταν πάντα ἕτοιμος. Ἡ Φιλική Ἐταιρεία σέ λίγα χρόνια μέσα ἐργά- νωσε τήν ἐπανάσταση. Καὶ μολοντί τά ἐπίσημα κράτη τῆς Εὐρώπης δέν εὐνοοῦσαν τήν ἐπανάσταση τῆς Ἑλλάδος, ἡ Δημοσία ὅμως γνώμη, ξεκινώντας ἀπό τίς τάξεις τῶν λογίων ὄλων τῶν χωρῶν, ἔτρεφε ἀνε- πιφύλακτη συμπάθεια τῶν Ἑλλήνων, πού ἔσπρωξε ἑκατοντάδες δάκκερες νά κατέλθουν στήν Ἑλλάδα, μόλις δόθηκε τό σύνθημα, καὶ νά μπουῦν λόγιοι, ποιητές καὶ σοφοί καθηγητές, στόν ἀγῶνα σάν ἀπλοί μαχητές, γιά νά δώσουν καὶ τό χρῆμα καὶ τή ζωή τους γιά τήν πνευματική τους μητέρα. Ὅλα λοιπόν ἦσαν ἕτοιμα καὶ δέν ἔμενε παρά τό σύνθημα.

Ἀλλά ἐδῶ θά σᾶς παρακαλέσω νά μοῦ ἐπιτρέψετε νά ἀποφύγω τήν μακρά ἐξιστόρηση τῶν δραματικῶν γεγονότων τῆς ἐπανάστασης. Προτιμότερον ν' ἀκολουθήσουμε τήν μοῦσα, τήν Παλαμική μοῦσα πού ἐκφραστικά τραγουδεῖ τήν ἱστορία τοῦ ἀγῶνα ^{ἀπό τὴν ἀγῶνα ἢ τὸ ζήτημα,} ὡς ἀλληγορικό ποίημα "Ὁ Διγενῆς κι' ὁ Χάροντας". Καβάλλα πάει ὁ χάροντας τόν Διγενῆ στόν "Ἀθή... καὶ τοὺς κρατεῖ στοῦ ἀλόγου του δεμένους... καὶ σά νά μὴ τόν πάτησε Ὁ Ἀκρίτας εἶμαι χάροντα... Εἶμαι ἐγὼ ἡ ἀκατάλυτη... Δέν χάνομαι στά Τάρταρα μονάχα ξαποσταίνω, στήν ζωὴ ξαναφαίνομαι καὶ λαοὺς ἀνασταίνω.

ὄντομα γ

Γονατιστά τάπαλληκάρια μ' εὐλάβεια μπροστά στοῦ σταυροῦ καὶ μέ τό σπαθὶ ζεγυμνωμένο στό χέρι κάτω ἀπὸ τίς κυματιστές πτυχές τοῦ ὑψωμένου λαβάρου τῆς λευτεριάς, ξέσκεπα καὶ μέ τά πρόσωπα αἰθέρια καὶ ἐξαυλωμένα, πού τά μούσκευαν τά δάκρυα τῆς πιδ ἱερῆς συγκίνησης, πῆραν τήν μεγάλη ἀπόφαση κι' ἔδωσαν τόν ἱστορικό ὄρκο νά ζήσουν πιά ἐλεύθεροι ἢ νά πεθάνουν "Ἐλευθερία ἢ θάνατος" ἦταν τό σύνθημα, πού ρίχτηκε ἀπὸ τά παιδιά τῆς Ἑλλάδος μέ ἐπικε- φαλῆς τόν Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανόν στή Μονή τῆς Ἁγίας Λαύρας στίς 25 τοῦ Μάρτη τοῦ 1821. Ἡ στιγμή ἐκεῖνη ἔκλωσε τὴ δημιουργία τῆς Ἑλλάδος τῆς ἱστορίας. Ἐφτά δάκκερα χρόνια βάσταξε ὁ τιτάνιος κι' ἄνισος ἀγῶνας, καὶ πόσες θυσίες, πόσα αἵματα, πόσες ἑκατόμβες καὶ δλοκαυτώματα χρειάστηκαν νά θυσιαστοῦν στό βωμὸ τῆς Λευτεριάς γιά νά τήν πείσουν νά ξαναγυρίσει στήν πατρική της χώρα!

ὁ λαβάρου

Ἀπ' τὴ στιγμή ἐκεῖνη δέν ἔμεινε γωνιά τῆς Ἑλληνικῆς γῆς

πού νά μήν ἀκούσει τήν βροντή τοῦ καριοφιλιού· δέν ἔμεινε γωνιά τῆς ἄμοιρης Ἑλληνικῆς γῆς πού νά μή ζυμωθεί μέ αἷμα. Σέ λίγο κουρσεύεται ἡ Τριπολιτσιά κάτω ἀπό τά κτυπήματα τῶν παλληκαριῶν τοῦ Γέρου τοῦ Μοριά κι' οἱ Ἑλληνικές καρδιές φτερώνονται κι' ἀναζητοῦν παντοῦ καί κυνηγοῦν παντοῦ τοὺς κατακτητές μέ τό σύνθημα "μή μένει Τοῦρκος στό Μοριά μηδέ στόν κόσμο ὅλο".

Ἄτις 15 τοῦ Γενάρη τοῦ 1922 ἡ Πρώτη Ἑθνική Συνέλευση τῶν ἐλεύθερων Ἑλλήνων ἐκδίδει στήν Ἐπίδαυρο τήν περίφημη διακήρυξη σ' ὅλο τό κόσμο, πού διατρανώνει "ἐνώπιον θεοῦ καί ἀνθρώπων τήν θέλησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους νά ἀνακτήσῃ τήν πολιτικήν του ὑπαρξιν καί ἀνεξαρτησίαν".

Νίκες καί ἤττες σέ στεριά καί σέ θάλασσα· θρίαμβοι καί ~~καταστροφές~~ ^{καταστροφές} νά τό περιεχόμενο τοῦ ἐφτάχρονου ἀγῶνα. Ὀλόκερες πόλεις παραδίνονται στή σφαγή καί τή φωτιά. Ὁ Ἄρης εἶναι ἀχόρταγος. Στήν ὀλομαυρή ράχη τῶν Παρῶν περπατάει ἡ Δόξα μονάχη στά λιγοστά χορτάρια, πού εἶχαν μένει στήν ἔρημη γῆ, καί πού μόλις ἔφταναν νά ^{ἐμπνεύσει τήν λαοκρατία} πλεχτοῦνε σένα στεφάνι πού στόλιζε τό κεφάλι τῆς. Στή Χίο τό ὄρεπᾶνι τοῦ θανάτου ξεκληρίζεται τό τόπο ἀπό κάθε ἑλληνικό βλαστάρι. Μά ἐκδικιέται ὁ Κανάρης κι' ὁ Μιαούλης οἱ θαλασσοαετοί τοῦ 21. Τό σούγλισμα τοῦ Διάκου τό ἐκδικιέται μυριαπλάσια ὁ πορθητής τῆς Τριπολιτσιᾶς στά Δερβενάκια. Τό θάνατο τοῦ φλογεροῦ Παπαφλέσσα καί τό τραγικό πυροτάχνημα τοῦ Μεσολογγίου τό ἐκδικοῦνται τά κανόνια τῶν Συμμαχικῶν στόλων στό Ναυαρίνο, ὁ ἀντίλαλος των προοιωνίζεται τόν γυρισμό τῆς Λευτεριάς. Ἡ Ἑλλάδα ὀλόκερη, στεριά καί θάλασσα, ἔγινε ἕνας ~~πελώριος~~ ^{πελώριος} πελώριος καί πάλι βωμός τῆς.

Μά οἱ μεγάλες αὐτές θυσίες ὠδήγησαν τά παιδιά τῆς στό ποθητό τέρμα καί στό ^{Λονδίνο} ~~Λονδίνο~~ ὑπογραφοῦσαν, στό Παλάτι τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου, ἡ ἀπελευθέρωση τῆς Ἑλλάδας.

Ἡ Ἑλληνική ἀρετή ἔδωσε πλούσιους τοὺς καρπούς τῆς. Κι' ἡ ἑλληνική ψυχή ^{πρό} κράτησε τόν ἀγῶνα ἀδιάπτωτο μέ καρτερία ἀξιοθαύμαστη, ἔθαυματούργησε καί πάλι. Γιά τόν ἥρωισμό αὐτό ἦσαν λίγες οἱ δάφνες τοῦ Ἑλικῶνα. Τό μεθύσι αὐτό τῆς λευτεριάς ἐμπνέει τόν Βίκτωρα Οὐγκώ νά ψάλλει τήν ἑλληνική δόξα σέ ξεχωριστούς ὕμνους. Ὁ Ντελαγκρουά ζωγραφίζει τοὺς καλύτερούς του ^{ἢ μὴ μόνον τῆς ἑλλ. ἱστορίας} πίνακες, κι' ἡ ἑλληνική Μοῦσα μέ τή θεία πνοή τῆς μᾶς χαρίζει ἕνα ἔθνικό ποιητή τόν Σολωμό τόν καλύτερο ὕμνητή τῆς Λευτεριάς. Οἱ χορδές τῆς γλυκιάς του λύρας ἀγάλλονται μέ τοὺς δυνατούς παλμούς σάν τραγουδάει τή ^{100 εἰς} ~~λευτεριά~~ ^{λευτεριά}. Τό ἑλληνικό ὄραμα αἰῶνων γίνεται πραγματικότητα.

ἡ πείραξη

Ὁ ἑλληνικός ἀγῶνας τοῦ 21 δέν μπορεῖ νά συγκριθεῖ μέ τοὺς ἄλλους ἀπελευθερωτικούς ἀγῶνες ποῦ γίναν τόν 19ον αἰῶνα στήν Ἰταλία, στήν Ἰσπανία, στίς Νοτιοαμερικανικές πολιτείες, στίς

Βαλκανικές και άλλες χώρες. Το κοινό χαρακτηριστικό όλων αυτών των αγώνων είναι το φιλελεύθερο πνεύμα, που ξεκινάει από τη Γαλλική επανάσταση του 1789 κι' απλώνεται στα κατοπινά χρόνια με τους πολέμους του Ναπολέοντα σ' όλη την Ευρώπη κι' έξω ακόμα από τα σύνορά της, γιατί βρίσκει το έδαφος γόνιμο.

Όλοι οι λαοί του κόσμου από την Αναγέννηση κι' έδω άρχισαν να ζούν ανήσυχα και να διεκδικούν θορυβώδικα τα δικαιώματα του ανθρώπου. Οι διεθνείς σχέσεις των λαών περνούσαν από κρίση σέ κρίση και τά κακά των πολέμων έπείζαν τόσο την ψυχή τους, που άρχισαν να όνειρευόνται μιάν άρμονική συμβίωση με βάση την Ίσότητα τή Δευτεριά και τήν Αδελφούνη των ατόμων και των Λαών.

Μέ τήν ανάπτυξη του έμπορίου και της βιομηχανίας πηά ή μικροαστική τάξη, που ήταν ή Τρίτη τάξη σ' αυτές τές χώρες, νοιώθοντας βαρειά τήν καταπίεση των άλλων κληνικηών και κληνικηών κυρίων τάξεων, των Έυγενών και του Κλήρου, ένώνεται με τήν εργατιά και τή φτωχή άγροτιά σένα κοινό άγώνα ένάντια στους προνομιούχους φεουδάρχες, ένω παράλληλα τό έθνικιστικό φρόνημα φουντώνει και δυναμώνει όλοένα. Οι πρώτες άρχές του Σοσιαλισμού ριζώνουν κι' οι άπελευθερωτικοί άγώνες μετά τό 1789 σ' όλες σχεδόν τές χώρες παίρνουν και τό χαρακτήρα άγώνων, όχι μονάχα για τά έθνικά δίκαια, αλλά και για κοινωνική δικαιοσύνη.

Μέ τά συγγράμματα των θεωρητικών του Σοσιαλισμού από τους Γάλλους Ούτοπιστές ως τον ~~Λένιν~~ και τό ^{ρεαλιστή} Στάλιν χύνεται νέο και άπλετο φως στην Ιστορία όλων των άπελευθερωτικών αυτών κινημάτων. Μά κι' οι έλληνικές ιδέες γύρω από τήν ζωή των λαών, πάντα νέες, είναι τόσο γόνιμες για τους λαούς, που τές δέχτηκαν, ώστε κάθε ζύπνημα, σέ κάθε χώρα, να εκδηλώνεται με τήν πνοή τους.

Κι' ή Ελλάδα τές φιλελεύθερες αυτές ιδέες, τές ανώτερες ανθρωπιστικές αυτές ιδέες, τές είχε δικές της. Μ' αυτές ζούσε πάντα, γιατί ή ελληνική παράδοση, ή πνευματική ελληνική παράδοση, είναι ~~συνεχής και~~ άδιάσπαστη, όσο δεν είναι κανενός άλλου έθνους. Γι' αυτό στην Ελλάδα και πριν άπ' τό 21 σημειώθηκε σειρά επαναστατικών κινημάτων, που απέτυχαν όμως, γιατί δεν υπήρχαν ούτε μπορούσαν να δημιουργηθούν ^{όλοι} οι όροι, που θα εξασφάλιζαν τήν επιτυχία.

Η Ελλάδα με τές ιδέες ~~και~~ ^{και} άπέτυχε αυτές ~~και~~ ^{και} δημιούργησε και τή Γαλλική επανάσταση. Γιατί οι ^{Γάλλοι} θεωρητικοί του Σοσιαλισμού κι' οι Διαφωτιστές της Γαλλίας δέν θα μπορούσαν να γίνουν τέτοιοι, χωρίς τήν μελέτη των ~~Ελλήνων~~ ^{Κλασσικών} συγγραφέων. Αντλούσαν από τήν πηγήν αυτή τό γλυκύτερο και δυναμωτικώτερο νέκταρ του πνεύματος, κι' έτσι διαμόρφωσαν ~~και~~ ^{και} τό δικό τους πνεύμα ~~και~~ ^{και} ~~μπήσαν~~ ^{μπήσαν} σέ ~~ή~~ ^ή φιλσοσοφία ~~και~~ ^{και} τήν ~~επιστήμη~~ ^{επιστήμη} τής Κοινωνικής Ζωής.

η πατρίδα μας

Ένας από τους πολλούς θαυμαστές της Ελλάδας ~~την~~ ^{την} ονομάζει Άγγελον των εθνών, γιατί σ'αυτήν οφείλεται ότι ~~Ώρατο~~ ^{Ώρατο} και ~~Αληθινόν~~ ^{Αληθινόν} και ~~Μεγάλο~~ ^{Μεγάλο} έχει νά επιδείξει ο ~~πρώτος~~ ^{πρώτος} σύγχρονος πολιτισμός μας. Δέν είναι καμμιά υπερβολή. Άλλοι την αποκαλούν μητέρα της Δημοκρατίας. Κι'όλοι συμφωνούν πως ή αποστολή της Ελλάδας στον κόσμο και ο ρόλος που έπαιξε ως τά σήμερα για την ανύψωση του ανθρώπου δέν έχει τόν όμοιό του. 'Ανάλογα και μεϊς μπορούμε νά ποϋμε πως αν υπήρξαν κι'αν υπάρχουν ακόμα λαοί, που αγάπησαν μέ δύναμη τή λευτεριά τους και δέν έδίστασαν κι'ούτε διστάζουν νά χύσουν τό αίμα τους για νά τήν κερδίσουν, αυτό οφείλεται και πάλιν, έξω από τους ειδικούς τοπικούς όρους στα μεγάλα ~~εκπαικτικά~~ ^{εκπαικτικά} διδάγματα της Ελλάδας· στις ιδέες για τό περιεχόμενο και τήν αξία της λευτεριάς, που ο 'Ελληνικός λαός τήν έπλασε μέ τήν ζωηρή φαντασία του και μέ τήν θερμή ψυχή του ~~πολεμοχαρή~~ ^{λεβεντινι} κι'ανυπότακτη, όπως είναι και ο ίδιος. Είναι άλλος ύμνος εθνικός σαν τόν ελληνικό, ~~όμοιο~~ ^{όμοιο} που θα ταίριαζε νά ναι ο ύμνος κάθε πολιτισμένου και φιλελεύθερου λαού; Κι'είναι άλλη σύλληψη για τή Λευτεριά σαν τήν σύλληψη του Σολωμού, που μόνο ένας ελληνικός λαός μπορούσε νά συλλάβει, *γιατί ήτανε θρασύτητα ή νουμιαλά-του;*

Και τί άλλο ~~σημαίνει~~ ^{μαρτυρά} τό λακωνικό "Όχι" που βροντοφώναξε ή Ελλάδα του 1941 στους ανήθικους επιβουλευτές της ανεξαρτησίας της; Τί άλλο σημαίνει ή ανυποταξία, ή υπερηφάνεια και τό ήθικό της μεγαλειότητας *στοις τριηζούς (Νεοβαθθάρους);*

Τή στιγμή που πάγωναν οι καρδιές των Δαών της Εύρώπης μπροστά στο Νασικοφασιστικό τέρας, και που σφάδαζαν κάτω από τήν Γερμανική μπότα ισχυρότατα κράτη, ενώ ταυτόχρονα πολλά μικρά ήσαν πρόθυμα νά κολακεύουν τους ισχυρούς κατακτητές ~~και~~ για νά εξασφαλίσουν -άλλοί- μονο, τί οίκτρα πλάνη·- μιάν άθλια και πρόσκαιρη ύπαρξη, τή στιγμή που ο θανάσιμος φόβος έκανε τή σκέψη και τή θέληση όλων των κρατών του κόσμου νά παραλύσει, κ'ή απογοήτευση κ'ή φρίκη διαπερνούσε τές καρδιές των, ή Ελλάδα μόνη, "άνοιγε τές πύλες των έλπίδων" για τή νίκη, τήν τόσο πολυπόθητη νίκη. Η Ελλάδα μόνη αλύγιστη, δέν ζέχασε τόν έαυτό της, τές παραδόσεις της, τόν πολιτισμό της, τές ιδέες της, τό ρόλο της. 'Η Ελλάδα μόνη κράτησε ψηλά και περήφανα τό κεφάλι για νά σώσει τήν τιμή της, και ^{και} τή λευτεριά των λαών της γής. Η Ελλάδα πρώτη εκέρδισε τήν πρώτη νίκη ενάντια στους ^{εχθρούς ής ανθρωπότητας} φασίστες και δίδαζε τους Δαούς, άκδη μιá φορά, πως μπορούν νά κερδίζουν τή λευτεριά τους, που κινδυνεύει νά χαθεί.

Τό παράδειγμα της ανδρείας της, θα επέβαλλε τό σεβασμό και σ'αυτούς τους εχθρούς της, αν είχε νά κάμει μέ εφγενέστερους εχθρούς. Γιατί ένας ευγενής πάντα σέβεται τά άτομα και τους λαούς

πού ξαίρουν τί σημαίνει λευτεριά και θέλουν ή νά ζούν ελεύθεροι ή τουλάχιστο νά πεθαίνουν. Γιατί άπάνω άπ'τή ζωή και τό θάνατο στέκει για τους ~~εύγενείς~~ ^{εύγενείς} πιο ψηλά ή τιμή· κι'όπως ~~η~~ ^η άτομα έτσι και τά Έθνη, άν δέν πολεμούν για νά σώσουν τήν τιμή τους, πούν'άδέρφη τής λευτεριάς, δέν είναι άξια νά ~~την~~ ^{την} έχουν πώ ούτε τήν μία ούτε και τήν άλλη.

Τέτοια διδάγματα ή Ελλάδα πάντα ^{στον} ~~συνεχώς~~ στον έαυτό της έδωσε και πάλι στους λαούς του κόσμου. "Κάθεφορά" λέει ο Παλαμάς, "πού ή ανθρωπότητα θέλει νά ξαναβρεί τά νοιάτα της, πρέπει νάρχεται ~~στο~~ ^{στο} ποτάμι τής ομορφιάς νά λούζεται", νάρχεται στην Ελλάδα; "ά' όλα μπροστά τά όρατα νά στέκεται άδιαφόρευτα και έγκαρδίακά νά σκύβει έρωτευτής, τραγουδιστής, προσκυνητής, διαβάτης. Κι'άφοϋ όλων πάει ταξίματα και μεταλάβει άπ'όλα πάλιν και πάντα νά γυρνά, ~~σε~~ ^{σε} ~~ένα~~ ^{ένα} ~~υμνο~~ ^{υμνο}. Μέ ~~έναν~~ ^{έναν} τό ξανάγειωματοϋ κόσμου ν'άρχινάει". Πόσο μεγάλη είναι ή άλήθεια αύτή. Και πόσο τρανά άποδείχτηκε τελευταία πού όλοι οι λαοί αναγκάστηκαν νά ξαναγυρίσουν στην Ελλάδα για νά ξαναβροϋν τον δρόμο τους, τό δρόμο τής τιμής και του καθήκοντος πού οδηγεί στη ^{λευτεριά} ~~λευτεριά~~.

Τά ισχυρά κράτη στο έσημερινό άγώνα διαθέτουν άφθονα και τρομερά όλικά μέσα. Τήν άδάμαστη όμως ψυχή ή Ελλάδα μόνη έδειξε πώς τήν κατέχει, και μ'αύτή ντρόπιασε τά ~~στη~~ ^{στη} ~~στη~~ ^{στη} τών Κενταύρων και τών Λύκων τής Τροσκάνης ή και τά άλλα δυσώνυμα τάγματα τών φασιστών και τά γύρισε πίσω και πιο πέρα άπ'τές βάσεις τής έξόρμησης των. Χάρη στην Ελληνική άνόρεια, οι σύμμαχοι μας κέρδισαν έξη ολάκερους μήνες, για νά υπερασπίσουν πιο άποτελεσματικά τό Ανατολικό μέτωπο και έτσι νά στερέώσουν πιο γερή τήν πεπρίθεση για τή νίκη. Εγινε και πάλι ή Ελλάδα, ή αιώνια Ελλάδα, άξια τής εύγνωμοσύνης τών λαών. "Εγινε και πάλι για τον κόσμο ο άγγελος του λυτρωμοϋ. Τί κι'άν ζυμώθηκε και πάλι τό ιερό της χώμα μέ τό τίμιο αίμα τών ήρωϊκών παιδιών της; Τί κι'άν έρειπώθηκαν οι πόλεις της; Τί κι'άν πεινοϋν και υποφέρουν άκόμη τά παιδιά της; Τι'κι'άν ~~όλοι~~ ^{όλοι} πάλιν ^{έγινε} ~~έγινε~~ ^{έγινε} ένας πελώριος βωμός τής λευτεριάς; Η Ελληνική Ιδέα πιο λαμπρή ζέτ και πιο τρανή, θρεμμένη άπό τέσ μεγάλες θυσίες. ~~Τί πάλι ψυχή αύτη φημιώδερου άνδριστή.~~

Τά όρφανεμένα παιδιά της, όσα δέν έφτασε τό όρεπάνι του χάρου, άλλα πήραν τον δρόμο τής ξενιτιάς, σαν πουλιά κυνηγημένα άπό τον παγερό βορηά, κι'άλλα μέ τή ψυχή στη χούφτα εξακολουθοϋν νά σηκώνουν τον σταυρό του μαρτυρίου των. Μά ή θέληση τής ζωής, άτσαλωμένη άπό τον έρωτα τής λευτεριάς, δπλίζει και πάλι τή γενιά μας μέ τήν ίδια καρτερία και τό ίδιο θάρρος, τό άδάμαστο Ελληνικό θάρρος. Τό μίσος ενάντια στους τυρράνους ~~φαλαγγίτες~~ ^{φαλαγγίτες} σταλάζει στη ψυχή τους τήν ίδια

*μπροστά
στο Μυηνο*

στην Ελλάδα

στην Ελλάδα

έγινε

Τί πάλι ψυχή αύτη φημιώδερου άνδριστή.

πίστη για τή νίκη και τό ξεσκάβωμα. Μέ τή βοήθεια τῶν συμμάχων μας, ξαναφτιάχνονται στρατοί και στόλοι, και οί αιθέρες δονοῦνται ἀπό τούς μετάλλινους ἀετούς τῆς ἐκδίκησης. Κ' οί βουνοκορφές τῆς Ροδόπης, τοῦ Πίνδου, τοῦ Μορῆα και τῆς Κρήτης, γίνονται και πάλιν λημέρια, και ἐνόφαιτῆματα μιᾶς ἐλεύθερης ζωῆς, πού τήν λακταροῦν τά ξεφτέρια τῆς λευτεριάς, οἱ ἀντάρτες τοῦ Μάντακα και τοῦ Σαράφη, πού ~~θα διδάξουν~~ και πάλι τούς λαούς, πῶς κερδίζεται ἡ χαμένη λευτεριά. Σκέπασε και πάλι τήν Ἑλληνική πατρίδα ἡ μαύρη σκλαβιά, κ' ἡ ἱστορία ἐπαναλαμβάνεται. Μά φθάνουν γρήγορα οἱ ἐκδικητές, πού θα πάρουνε πίσω τό αἷμα και θα συνεχίσουν τήν τιμημένη παράδοση τῶν Μαραθῶνομάχων, τῶν Ἀκρητῶν και τῶν Κλεφτῶν.

^{Μηχαν} Σέλινο ^{πιο} θά μιλῶναι στόν ἀγῶνα, ^{πιο} στόν τιμητικό ἀγῶνα, και τά παλληκάρια τῆς Κύπρου, πού κάτω ἀπό τό σύνθημα τοῦ Κόμματος μας, τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ Κόμματος μας, πῆραν τό ντουφέκι για νά ^{εξ-}σηκώσουν τή Γερμανική μπότα και νά διώξουν τά Βουλγαρικά κτήνη ἀπό τό ἱερό ἔδαφος τῆς ^{ἐλευθερίας} μητέρας μας. Οἱ ἀπαίσιοι τύρανοι θα δοκιμάσουν σύντομα "τήν κόψη τοῦ σπαθιοῦ ~~τῆς προμερῆς~~ τῶν Ἑλλήνων". Ἀντιβοοῦν και πάλιν οἱ λαγμαδιές, ^{για θρασυρία} χειμῶνα καλοκαίρι, ἔθῃ βροντή τοῦ καρυσουλιοῦ. Ἡ Ἑλληνική Μοῦσα τονίζει και πάλι νέα θούρια. Τά κύματα καμαρώνουν και πάλι τά Ἑλληνικά δελφίνια, πού μάχονται ἀτρόμητα για τό ξεσκάβωμα τῶν ἀδερφῶν μας. Καί οἱ αἰθέρες τῶν πολεμικῶν μετώπων ἐγνώρισαν καλά τούς παράτολμους Ἑλληνικούς Ἰκάρους. Μέ τά σαρωτικά κτυπήματα τοῦ Ἐνδοξοῦ Κόκκινου Στρατοῦ και μέ τήν σύμπραξη τῶν ἡρωϊκῶν συμμάχων μας και τῶν ἀνταρτῶν τοῦ Τίτου ἀρχίζει και πάλιν ~~στόν οὐρανό τῆς Ἑλλάδας~~ νά ροδίζει στόν οὐρανό τῆς Ἑλλάδας, ἡ μέρα τῆς Δευτεριάς.

Ἡ Ἑλληνική θεά θα ξαναγυρίσει σύντομα στόν ^{καρπώτη και γαγγύρα} Ἀκρόπολη, για νά στήσει αὐτή τή φορά για πάντα ἐκεῖ τό χρυσό θρονί τῆς ^{καρπώτη και γαγγύρα} και μέ εὐγνωμοσύνη θα μελετᾷ τά λαμπρά παλληκάρια πού θυσιάστηκαν για τό γυρισμό της.

Οἱ ἄλλες χῶρες, ἀδελφές ἐλεύθερες και κεῖνες, χεροπιαστές θα στήσουν τόν ἐπινέειο χορό, για νά τιμήσουν τήν ἐλεύθερη Ἑλλάδα, τόν δόηγό τους, και τήν πνευματική τροφή. Μιά παλιά Ἑλληνική παράδοση λέγει πῶς τήν ἴδια στιγμή ἀπό τά δύο ἄκρα τοῦ κόσμου, Ἀνατολή και Δύση, ὁ Δίας ἀφῆκε δύο ἀετούς νά πετάξουν σέ ἀντίθετη διεύθυνση, γιατί ἤθελε μ' αὐτό τόν τρόπο νά γνωρίσει πῶς εἶναι τό κέντρο τοῦ κόσμου. Οἱ δύο ἀετοί συναντήθηκαν ἀπάνω ἀπ' τούς Δελφούς. Ἐκεῖ πίστευαν οἱ πρόγονοι μας, πῶς βρίσκεται τό κέντρο τῆς γῆς, και χαρακτηριστικῶτα ἰνόμεσαν τούς Δελφούς "Γῆς ὀμφαλόν". Ἐκεῖ ἱδρυσαν τό ^{πιο} ἀρχαῖο ^{πιο} κέντρο τῆς ἐθνικῆς ζωῆς. Ἐκεῖ ἦταν κάποτε και ἡ Ἔδρα τῆς

Αμφικτιονίας, τῷ πρόγονου αὐτοῦ τῆς Κοινῆς τῶν Ἐθνῶν. Ἐκεῖ τὸ 1928 ὅλοι οἱ ^{ἄλλοι} ~~κατοικοῦντες~~ τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ πνεύματος καὶ ^{κατεργασίας} ~~κατεργασίας~~ τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ ἦρθαν ἀπ' ὅλες τὰς χῶρες τῆς Εὐρώπης, γιὰ νὰ παραστοῦν στὰς γιορτὲς ποῦ ὀργάνωσε τὸ ζεῦγος Σφκελιανοῦ πρὸς τιμὴ τῆς Δελφικῆς Ἰδέας, ^{ἡ ἰδέα, ἡ ἐξέλιξη καὶ ἡ συναδέλφωση, ὅσον τῶν ἀνθρώπων.}

Μετὰ τὸν πόλεμο, ποῦ θὰ βασιλεύει ἡ φωτεινὴ γνώση, ἡ αἰώνια εἰρήνη, ἡ ἀδελφικὴ ἀγάπη, ἀνάμεσα στοὺς λαοὺς ὅλου τοῦ κόσμου, ἐλευθέρου πνεύματος καὶ εὐτυχισημένου, ἅς εὐχηθοῦμε οἱ Δελφοὶ καὶ πάλιν νὰ ξαναγίνουν ὁ "ὄμφαλός τῆς γῆς" ^{ἡ ἀδελφικὴ} ~~ἡ ἀδελφικὴ~~ καὶ ἡ ὁδὸς τῆς Ἑλλάδος,

Ἦσαν δ' αἶψα γόε καὶ τῶν κούφοι καὶ ὄντα ἄμαξιά ~~ἦσαν~~ ~~ἡ ἀδελφικὴ~~ ~~καὶ~~ ~~ἡ~~ ~~ὁδὸς~~ ~~τῆς~~ ~~Ἑλλάδος~~

Ὁ Δελφικὸς ἄστρος τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης ἀπὸ τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης

Ζῆλω ἢ 25^η τοῦ Μαΐου.

Ζῆλω οἱ ἀγωνιστῆς τῆς ἡλικίας σου τοῦ κόσμου.

~~Ζῆλω ἢ 25^η τοῦ Μαΐου καὶ ὁ ἀδελφικὸς ἀστρος τῆς ἀγάπης.~~

*Ἐχμνη! ψυχὰ τὸ κέρτις φράδα
ψυχα' ἔφρονμα' σὰς. ψυχὰ
τὴ σικμαί' α ἠὲ ἰδανικῶν σαι -
Μιὰ παρὶθα ἔχει ὁ κόσμος αὐ'
αὐτὴ εἶναι ἡ ἔρημα -*